

A9-0186/2023

23.5.2023

PRANEŠIMAS

su rekomendacijomis Komisijai dėl kokybiškų stažučių Sąjungoje
(2020/2005(INL))

Užimtumo ir socialinių reikalų komitetas

Pranešėja: Monica Semedo

(Iniciatyva. Darbo tvarkos taisyklių 47 straipsnis)

TURINYS

	Psl.
PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS	3
PASIŪLYMO DĖL REZOLIUCIJOS I PRIEDAS.....	13
PASIŪLYMO DĖL REZOLIUCIJOS II PRIEDAS	20
AIŠKINAMOJI DALIS	26
KULTŪROS IR ŠVIETIMO KOMITETO NUOMONĖ.....	27
INFORMACIJA APIE PRIĖMIMĄ ATSAKINGAME KOMITETE	32
GALUTINIS VARDINIS BALSAVIMAS ATSAKINGAME KOMITETE	33

PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS

su rekomendacijomis Komisijai dėl kokybiškų stažuoočių Sąjungoje (2020/2005(INL))

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 225 straipsnį,
- atsižvelgdamas į SESV 292 straipsnį kartu su SESV 153 ir 166 straipsniais,
- atsižvelgdamas į SESV 153 straipsnio 2 dalies b punktą kartu su SESV 153 straipsnio 1 dalies b punktu;
- atsižvelgdamas į 2014 m. kovo 10 d. Tarybos rekomendaciją dėl stažuoočių kokybės sistemos¹,
- atsižvelgdamas į 2022 m. rugpjūčio 3 d. Komisijos faktinę suvestinę ataskaitą dėl viešų konsultacijų internetu, kuriomis grindžiamas 2014 m. Tarybos rekomendacijos dėl stažuoočių kokybės sistemos vertinimas²,
- atsižvelgdamas į 2017 m. liepos 27 d. EUROFOUND ataskaitą „Nesažiningų darbo sutarčių sudarymas. Piktnaudžiavimas stažuotės statusu (Austrija, Suomija, Ispanija ir Jungtinė Karalystė)“ („Fraudulent contracting of work: Abusing traineeship status (Austria, Finland, Spain and UK)“)³,
- atsižvelgdamas į 2018 m. spalio mėn. Komisijos ataskaitą „Stazuotės pagal Jaunimo garantijų iniciatyvą. Vietos lygmeniu įgyta patirtis“⁴,
- atsižvelgdamas į 2016 m. spalio 4 d. Komisijos komunikatą „Jaunimo garantijų iniciatyva ir Jaunimo užimtumo iniciatyva – padėtis po trejų metų“ (COM(2016)0646),
- atsižvelgdamas į 2016 m. spalio 4 d. Komisijos tarnybų darbinį dokumentą „Stazuoočių kokybės sistemos taikymas“ (SWD(2016)0324),
- atsižvelgdamas į 2020 m. spalio 30 d. Tarybos rekomendaciją „Tiltas į darbo rinką. Sustiprinta Jaunimo garantijų iniciatyva“, kuria pakeičiama 2013 m. balandžio 22 d. Tarybos rekomendacija dėl Jaunimo garantijų iniciatyvos nustatymo⁵,
- atsižvelgdamas į 2020 m. spalio 8 d. Parlamento rezoliuciją dėl Jaunimo garantijų

---

¹ OL C 88, 2014 3 27, p. 1.

² https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13118-Quality-Framework-for-Traineeships-review-evaluation-/public-consultation_en

³ <https://www.eurofound.europa.eu/publications/information-sheet/2017/fraudulent-contracting-of-work-abusing-traineeship-status-austria-finland-spain-and-uk>

⁴ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=738&langId=en&pubId=8163&furtherPubs=yes>

⁵ OL C 372, 2020 11 4, p. 1.

iniciatyvos,

- atsižvelgdamas į 2020 m. gruodžio 17 d. Parlamento rezoliuciją dėl tvirtos socialinės Europos teisingai pertvarkai užtikrinti,
- atsižvelgdamas į 2022 m. vasario 17 d. Parlamento rezoliuciją „Europos jaunimo įgalinimas: užimtumas ir socialinis atsigavimas po pandemijos“,
- atsižvelgdamas į 2022 m. lapkričio 24 d. Parlamento rezoliuciją „2022 m. Europos jaunimo metų rezultatai“,
- atsižvelgdamas į Europos socialinių teisių ramstį, kurį 2017 m. lapkričio 17 d. Geteborgo aukščiausiojo lygio susitikime paskelbė Europos Parlamentas, Taryba ir Komisija, ypač į jo 1-ąjį ir 4-ąjį principus, Europos socialinių teisių ramsčio veiksmų planą ir 2021 m. Porto socialinių reikalų aukščiausiojo lygio susitikimo deklaraciją, kuria įsipareigojama siekti socialinės Europos ir stiprinti socialinę sanglaudą,
- atsižvelgdamas į 2022 m. lapkričio 30 d. Konferencijos dėl Europos ateities baigiamąjį dokumentą, priimtą remiantis Europos jaunimo metais, visų pirma į pasiūlymo Nr. 47 priemonę Nr. 5, kurioje raginama „užtikrinti, kad jaunimo stažuotės ir darbas atitiktų kokybės standartus, be kita ko, susijusius su darbo užmokesčiu, kad jaunimui nebūtų mokamas vien minimalus darbo užmokestis ir nebūtų konkrečiai jaunimui taikomos bet kokios kitos diskriminacinės darbo teisės nuostatos, taip pat kad teisės priemonėmis darbo rinkoje ir neformaliojo švietimo srityje būtų uždraustos neapmokamos stažuotės“,
- atsižvelgdamas į 2023 m. sausio 10 d. Europos Komisijos vertinimo ataskaitą dėl Tarybos rekomendacijos dėl stažuotėjų kokybės sistemos,
- atsižvelgdamas į Tarptautinį ekonominių, socialinių ir kultūrinių teisių paktą, kurio šalys yra visos ES valstybės narės, ypač į 7 straipsnio a punkto i papunktį dėl teisingo darbo užmokesčio ir vienodo atlyginimo, 7 straipsnio c punktą dėl lygių galimybių visiems ir 9 straipsnį dėl teisės į socialinę apsaugą visiems,
- atsižvelgdamas į 2019 m. spalio 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2019/1700, kuriuo nustatoma bendra Europos statistikos, susijusios su asmenimis ir namų ūkiais ir pagrįstos iš imčių surinktais individualaus lygmens duomenimis, sistema, iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 808/2004, (EB) Nr. 452/2008 ir (EB) Nr. 1338/2008 ir panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 1177/2003 ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 577/98⁶,
- atsižvelgdamas į 2021–2030 m. Europos neįgaliųjų teisių strategiją,
- atsižvelgdamas į 2022 m. gruodžio 13 d. Parlamento rezoliuciją „Siekiant lygių neįgaliųjų teisių“,
- atsižvelgdamas į 2006 m. JT neįgaliųjų teisių konvenciją,
- atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 47 ir 54 straipsnius,

---

⁶ OL L 261 I, 2019 10 14, p. 1.

- atsižvelgdamas į 2020 m. spalio 27 d. Kultūros ir švietimo komiteto nuomonę,
  - atsižvelgdamas į Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto pranešimą (A9-0186/2023),
- A. kadangi stažuotės yra pagrindinis būdas jaunimui įgyti patirties prieš ieškant nuolatinio darbo; kadangi stažuotės gali palengvinti perėjimą iš švietimo ar profesinio mokymo sistemos į darbo rinką; kadangi labai svarbu nustatyti optimalias sąlygas ir paskatas, kad jaunimas galėtų dalyvauti kokybiškose stažuotėse, kurios suteiktų jiems naudingos mokymosi, darbo patirties ir padėtų lavinti atitinkamus įgūdžius; kadangi stažuotojai, atliekantys atviros darbo rinkos stažuotes, stažuotes pagal aktyvią darbo rinkos politiką ir stažuotes, kurios yra privalomojo profesinės kompetencijos tobulinimo mokymų dalis, turėtų turėti teisę į atlyginimą, kaip nustatyta I priede; kadangi stažuotojai, atliekantys stažuotes mokslo kvalifikacijai įgyti, turėtų turėti galimybę gauti tinkamą kompensaciją, kaip nustatyta II priede;
- B. kadangi dėl COVID-19 pandemijos netekta daug švietimo ir užimtumo galimybių ir dėl to atsirado kliūčių įgyti įgūdžių; kadangi tai daugiausia neproporcingai paveikė nepalankioje padėtyje esančių jaunuolių perėjimą iš švietimo sistemos į darbą;
- C. kadangi visoje Sąjungoje esama įvairių stažuotėlių rūšių; kadangi stažuotės gali būti suprantamos kaip ribotos trukmės apmokama darbo praktika, kuri apima mokymosi ir mokymo komponentą ir kurią asmuo pasirenka norėdamas įgyti praktinės ir profesinės patirties, kad pagerėtų jo įsidarbinimo galimybės ir būtų palengvintas perėjimas prie nuolatinio darbo⁷; kadangi Parlamentas ne kartą pasmerkė neapmokamų stažuotėlių praktiką kaip jaunų darbuotojų išnaudojimą ir jų teisių pažeidimą ir ragino sukurti bendrą teisinę sistemą, kad būtų užtikrintas teisingas atlyginimas už stažuotes ir kad būtų išvengta išnaudojimo⁷;
- D. kadangi dauguma stažuotėlių visoje Sąjungoje gali būti suskirstytos į kategorijas, kurias sudaro: atviros rinkos stažuotės, stažuotės pagal aktyvią darbo rinkos politiką, stažuotės, kurios yra profesinės kompetencijos tobulinimo mokymų dalis, ir stažuotės, kurios yra akademinio ar profesinio mokymo programos dalis; kadangi visos šios skirtingų rūšių stažuotės suteikia jauniems žmonėms galimybę mokytis, įgyti darbo rinkos poreikius atitinkančių įgūdžių ir turėtų jiems padėti vėliau lengviau rasti kokybišką darbo vietą ir kartu patenkinti asmeninius poreikius; kadangi Sąjungai, valstybėms narėms ir socialiniams partneriams tenka svarbus vaidmuo suteikiant galimybę dalyvauti kokybiškose stažuotėse;
- E. kadangi visoje Sąjungoje taikomos skirtingos stažuotes reglamentuojantys teisės aktai ir požiūriai; kadangi tokie reglamentavimo skirtumai egzistuoja ir tarp valstybių narių, ir tam tikrais atvejais valstybėse narėse;
- F. kadangi tyrimais nustatyta, kad esama sąsajų tarp stažuotėlių kokybės ir užimtumo rezultatų⁸, o atlyginimas yra pagrindinis aukštos kokybės stažuotės nustatymo kokybės

⁷ 2022 m. vasario 17 d. Europos Parlamento rezoliucija „Europos jaunimo įgalinimas: užimtumas ir socialinis atsigavimas po pandemijos“ (2021/2952(RSP)).

⁸ [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2022/699459/EPRS_STU\(2022\)699459_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2022/699459/EPRS_STU(2022)699459_EN.pdf), p. 1

kriterijus⁹;

- G. kadangi 2014 m. Tarybos rekomendacijoje nagrinėjamos atviros rinkos stažuotės ir stažuotės, susijusios su aktyvia darbo rinkos politika;
- H. kadangi 2014 m. Tarybos rekomendacijoje valstybėms narėms rekomenduojama praktiškai įgyvendinti šiuos stažuotėjų kokybės sistemos principus: rašytinių stažuotės susitarimų sudarymas, mokymosi ir mokymo tikslai, stažuotojams taikomos darbo sąlygos, stažuotojo ir stažuotės organizatoriaus teisės ir pareigos, pagrįstos stažuotėjų trukmės nustatymas, tinkamas stažuotėjų pripažinimas naudojant Sąjungos priemones (pvz., *Europass*), skaidrumo reikalavimai, tarpvalstybinių stažuotėjų nustatymas, Europos struktūrinių ir investicijų fondų naudojimas stažuotėms skatinti ir pačios stažuotėjų kokybės sistemos taikymas;
- I. kadangi asmuo gali skirtingai patirti diskriminaciją dėl įvairių priežasčių, pavyzdžiui, dėl lyties, rasės, odos spalvos, tautybės, tautinės ar socialinės ir ekonominės kilmės, genetinių bruožų, kalbos, religijos ar įsitikinimų, politinių ar kitokių pažiūrų, priklausymo tautinei mažumai, turtinės padėties, gimimo, negalios, amžiaus, seksualinės orientacijos ir kt., ir tokia diskriminacija turi būti uždrausta¹⁰; kadangi itin svarbu sutelkti dėmesį į tai, kokių veiksmų imtis dėl diskriminacijos stažuotėse ir kaip ją įveikti, taip pat svarbu užtikrinti, kad stažuotės būtų prieinamos labiausiai nuo darbo rinkos nutolusiems asmenims ir asmenų grupėms; kadangi jaunuoliai, kurių finansinė padėtis prastesnė, įskaitant asmenis, gyvenančius vienišų tėvų namų ūkiuose, neįgaliuosius, migrantus, žemesnio išsilavinimo asmenis, jaunuolius, neįgyvenančius su tėvais, ir asmenis iš mažo užimtumo namų ūkių, turi mažiau galimybių gauti finansinių išteklių, kurių reikia norint atlikti neapmokamas arba mažai apmokamas stažuotes¹¹;
- J. kadangi 2022 m. liepos mėn. 87 mln. europiečių turėjo tam tikros formos negalią; kadangi neįgalieji vis dar susiduria su kliūtimis, trukdančiomis gauti aukštos kokybės stažuotes ir įsidarbinti atviroje darbo rinkoje;
- K. kadangi aukštos kokybės stažuotės yra labai svarbios siekiant tinkamai šviesti ir mokyti jaunimą atsižvelgiant į darbo rinkos poreikius ir spręsti įgūdžių pasiūlos ir paklausos neatitikties bei su tuo susijusių darbo rinkos trūkumų Sąjungoje problemą, kartu padedant stažuotojui patenkinti asmeninius interesus ir pabrėžiant galimą pridėtinę vertę tiek darbdaviams, tiek stažuotojams; kadangi pernelyg daug jaunuolių negali rasti stabilaus darbo, nes turimos darbo vietos gali neatitikti jų įgūdžių; kadangi tuo pat metu 40 proc. darbdavių¹² negali rasti reikiamų įgūdžių turinčių darbuotojų; kadangi Sąjungoje jaunimo nedarbo lygis yra 15,1 proc., o atsižvelgiant į dabartinę pragyvenimo išlaidų krizę¹³, Eurostato duomenimis, jaunimas yra grupė, kuriai kyla didžiausia skurdo rizika: 1 iš 4 jaunuolių kyla skurdo ar socialinės atskirties rizika, o jaunoms moterims ši

⁹ https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---dgreports/---dcomm/---publ/documents/publication/wcms_799773.pdf

¹⁰ ES pagrindinių teisių chartijos 21 straipsnis dėl nediskriminavimo <http://fra.europa.eu/en/eu-charter/article/21-non-discrimination#:~:text=Any%20discrimination%20based%20on%20any,sexual%20orientation%20shall%20be%20prohibited.>

¹¹ <https://www.youthforum.org/files/230111-DP-CostUnpaidInternships.pdf>

¹² <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1146&langId=lt>

¹³ https://www.cedefop.europa.eu/files/9173_en.pdf

rizika yra didesnė;

- L. kadangi maždaug pusė visų 15–34 metų amžiaus asmenų Sąjungoje yra įgiję darbo patirties per bent vieną stažuotę; kadangi dauguma jaunuolių praneša, kad prieš gaudami stabilų darbą atliko dvi neapmokamas stažuotes¹⁴; kadangi tai reiškia, kad maždaug keturi milijonai asmenų per metus dalyvauja bent vienoje stažuotėje Sąjungoje¹⁵;
- M. kadangi dauguma per „Eurobarometro“ apklausą apklaustų stažuotojų mano, kad jų patirtis buvo arba būtų naudinga ieškant nuolatinio darbo (71 proc.), tačiau beveik trečdalis su tuo nesutinka (28 proc.)¹⁶;
- N. kadangi moksliniai tyrimai patvirtina, kad stažuotė vertingumas palengvinant patekimą į darbo rinką priklauso nuo jų kokybės, t. y. mokymosi turinio ir darbo sąlygų¹⁷;
- O. kadangi, remiantis ta pačia „Eurobarometro“ apklausa, tik 40 proc. stažuotojų gavo finansinę kompensaciją ir kadangi daugiau kaip pusė šių stažuotojų (53 proc.) manė, kad šios kompensacijos nepakanka jų pagrindinėms pragyvenimo išlaidoms padengti¹⁸;
- P. kadangi, remiantis „Eurobarometro“ apklausos duomenimis, stažuotės kitoje valstybėje narėje vis dar pasirenkamos retai – tik 9 proc. stažuotė Sąjungoje atliekama užsienyje¹⁹;
- Q. kadangi trūksta naujausių lyginamųjų duomenų apie stažuotes Sąjungos ir nacionaliniu lygmenimis, ypač apie stažuotes atviroje darbo rinkoje; kadangi turimi duomenys apie stažuotes Sąjungoje yra pagrįsti skirtingomis apibrėžtimis, o tai kelia problemų palyginamumo požiūriu;
- R. kadangi paskatos darbdaviams yra labai svarbios, kad būtų siūlomos kokybiškos stažuotės, ypač tais atvejais, kai tie darbdaviai yra labai mažos įmonės ir mažosios bei vidutinės įmonės; kadangi skatinama stiprinti skaitmeninius įgūdžius ir būtinas skaitmenines priemones siekiant padėti stažuotojams atlikti stažuotę; kadangi šiuo atžvilgiu pagal programą „Erasmus+“ siūloma skaitmeninių galimybių stažuotė programa suteikia studentams ir jauniems absolventams galimybę įgyti skaitmeninių įgūdžių darbe ir patirties technologijų sektoriuje; kadangi kokybiškos stažuotės paprastai turėtų būti atliekamos fiziškai dalyvaujant; kadangi nuotolinis arba mišrus darbas daugelyje sektorių ir įmonių vis dažniau tampa norma; kadangi šiuo atžvilgiu bet kokia nuotolinė ar mišri stažuotės dalis turėtų būti priimtina tik tada, kai dalyvavimas darbo vietoje nėra būtinas arba neįmanomas, ir turėtų atitikti kokybės kriterijus;
- 1. pabrėžia, kad stažuotės visų pirma yra mokymosi patirtis, kuri neturėtų pakeisti pradedančiųjų lygmens darbo vietų; ragina Komisiją ir valstybes nares, glaudžiai bendradarbiaujant su socialiniais partneriais, palengvinti ir pagerinti jaunimo galimybes

¹⁴ <https://www.youthforum.org/files/230111-DP-CostUnpaidInternships.pdf>

¹⁵ [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2022/699459/EPRS_STU\(2022\)699459_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2022/699459/EPRS_STU(2022)699459_EN.pdf), p. 2

¹⁶ <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/1091>

¹⁷ Poveikio vertinimas, pridėdamas prie pasiūlymo dėl Tarybos rekomendacijos dėl stažuotė kokybės sistemos. SWD(2013)495 final. P. 15.

¹⁸ Ten pat.

¹⁹ Ten pat.

dalyvauti kokybiškose, apmokamose ir įtraukiose stažuotėse, ypač tiems, kurie yra iš pažeidžiamų šeimų, kad būtų pasiektas Sąjungos socialinės sanglaudos ir įtraukties tikslas;

2. pabrėžia, kad būtina rengti aukštos kokybės stažuotes, kad būtų lavinami jaunimo įgūdžiai, gerinamos įsidarbinimo galimybės ir taip palengvinamas jų perėjimas į darbo rinką; pabrėžia, kad stažuotės gali suteikti jaunimui galimybę mokytis ir išbandyti įvairias profesijas siekiant rasti geriausiai jų talentus ir siekius atitinkantį darbą;
3. pabrėžia būtinybę tinkamai šviesti ir mokyti jaunimą atsižvelgiant į darbo rinkos poreikius ir spręsti įgūdžių pasiūlos ir paklausos neatitikties problemą, kartu padedant stažuotojams patenkinti asmeninius interesus ir pabrėžiant galimą pridėtinę vertę tiek darbdaviams, tiek stažuotojams; atsižvelgdamas į tai, pabrėžia, kad reikia siūlyti stažuotes srityse, susijusiose įgūdžių poreikiais, darbo jėgos trūkumu ir į ateitį orientuotais sektoriais, atsižvelgiant į žaliąją ir skaitmeninę pertvarką;
4. pabrėžia, kad Sąjunga negali skatinti nesaugumo ir kad prastos kokybės ir neapmokamos stažuotės negali būti remiamos viešaisiais finansais; primygtinai reikalauja, kad darbdaviai gautų ir naudotųsi finansine viešąja parama tik tuo atveju, jei jie atitinka kokybės kriterijus, teisės aktus ir kolektyvines sutartis;
5. primena, kad aukštos kokybės stažuotės gali būti vertingas indėlis siekiant Sąjungos socialinių tikslų iki 2030 m.: kad bent 60 proc. visų suaugusiųjų kasmet dalyvautų mokymuose ir bent 78 proc. 20–64 m. asmenų turėtų darbą, taip pat kad nesimokančių, nedirbančių ir mokymuose nedalyvaujančių (NEET) jaunuolių skaičius sumažėtų iki 9 proc., sudarant kokybiškas galimybes pagal Darbotvarkę iki 2030 m. ir ypač pagal 1-ąją, 4-ąją, 8-ąją ir 10-ąją DVT;
6. pabrėžia, kad reikia apsaugoti jaunimą nuo situacijos, kai atliekamos kelios stažuotės iš eilės, griežtai stebint sutarčių, kuriomis siekiama pereiti iš švietimo sistemos į darbo rinką, naudojimą;
7. pabrėžia, kad kokybiškos stažuotės skatina mokymosi visą gyvenimą idėją ir padeda prisitaikyti atsižvelgiant į dinamiškus pokyčius darbo rinkoje ir taip prailgina profesinį gyvenimą;

Esamų teisės aktų persvarstymas

8. ragina Komisiją atnaujinti ir patobulinti 2014 m. Tarybos rekomendaciją dėl stažuotčių kokybės sistemos, kad ji taptų veiksmingesne teisėkūros priemone;
9. pripažįsta, kad esami stažuotčių kokybės sistemos principai tebėra aktualūs orientuojant darbdavius siūlyti aukštos kokybės stažuotes; atkreipia dėmesį į pažeidžiamą jaunimo padėtį darbo rinkoje; pabrėžia, kad stažuotčių kokybės sistema turi būti papildyta naujais principais, siekiant pagerinti stažuotčių kokybę ir palengvinti visų jaunuolių perėjimą iš švietimo sistemos į darbo rinką; todėl ragina Komisiją į atnaujintą stažuotčių kokybės sistemą įtraukti šiuos papildomus principus:
  - galimybę gauti tinkamą kompensaciją, atitinkančią pragyvenimo išlaidas;

- stažuotojų galimybes naudotis socialine apsauga pagal nacionalines sistemas,
  - didesnes stažuotojų iš pažeidžiamų grupių, įskaitant neįgalius stažuotojus, galimybes stažuotis, taikant sąveikinį požiūrį;
  - pritaikytas darbo vietas;
  - stažuotės nuotolinės dalies atitiktį kokybės kriterijams;
  - aiškius mokymosi tikslus ir galimybę naudotis tinkama mentoryste ir gauti kvalifikuotų mentorių rekomendacijas, siekiant užtikrinti įgūdžių perdavimą iš kartos į kartą;
  - pranešimus nusistovėjusiais kanalais apie netinkamą praktiką ir prastas sąlygas stažuočių laikotarpiu, bendradarbiaujant su nacionalinėmis darbo inspekcijomis ir atitinkamomis institucijomis;
10. ragina Komisiją pasiūlyti direktyvą dėl atviros darbo rinkos stažuočių, stažuočių pagal aktyvią darbo rinkos politiką ir stažuočių, kurios yra privaloma profesinės kompetencijos tobulinimo mokymų dalis, siekiant užtikrinti būtiniausius kokybės standartus, įskaitant taisykles dėl stažuočių trukmės, galimybės naudotis socialine apsauga pagal nacionalinę teisę ir praktiką, taip pat dėl atlyginimo, kuriuo užtikrinamas deramas gyvenimo lygis, kad būtų išvengta išnaudojimo praktikos, kaip numatyta I priede pateiktame direktyvos projekte;

Pagalba ir informuotumo didinimas

11. smerkia tai, kad įdarbinant aukštos kvalifikacijos ir specialios kvalifikacijos darbuotojus naudojamosi stažuotės statusu, kai iš tikrųjų jie yra darbuotojai ir jų darbo santykiai taip ir turėtų būti įvardyti; ši piktnaudžiavimo praktika dažnai lemia neužtikrintumą darbe, mažesnę darbo užmokestį ir socialinės apsaugos trūkumą, visų pirma nesuteikiama apmokamų atostogų, ligos ar vaiko priežiūros atostogų, taip pat atostogų ar metų pabaigos priemonių; pabrėžia, kad svarbu neleisti, kad tokia praktika būtų formalizuota ir įteisinta;
12. pakartoja, kad „Europos socialinis fondas +“ (ESF+), Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė ir su ja susijusi rezultatų suvestinė, susiejanti finansavimą su priemonės „Next Generation“ ir Jaunimo garantijų iniciatyvos politika, gali atlikti pagrindinį vaidmenį prisidedant prie aukštos kokybės stažuočių skaičiaus didinimo; primygtinai ragina valstybes nares, padedant Komisijai, panaudoti visus turimus išteklius šioje srityje; ragina valstybes nares padidinti investicijas, be kita ko, per ESF+, kad būtų remiamos priemonės, kuriomis siekiama integruoti palankių sąlygų neturintį jaunimą;
13. ragina valstybes nares geriau panaudoti ESF+ lėšas siekiant padėti siekti pažangos švietimo, mokymo ir perėjimo į darbo rinką srityje, remiant įgūdžių ir kompetencijos ugdymą, įskaitant kvalifikacijos kėlimą, perkvalifikavimą, mokymąsi visą gyvenimą ir įsidarbinimo galimybes, siekiant sudaryti palankesnes sąlygas visiems visapusiškai dalyvauti visuomenės gyvenime, ypač tiems, kurie yra iš pažeidžiamų šeimų, siekiant

užtikrinti jiems vienodas galimybes, ir prisidėti prie konkurencingumo²⁰; pabrėžia ypatingą programos „Erasmus+“ vaidmenį skatinant jaunų stažuotojų judumą Sąjungoje;

14. ragina Komisiją nacionaliniu, regioniniu ir vietos lygmenimis didinti informuotumą apie turimas Sąjungos lėšas, kad visiems būtų užtikrintas aukštos kokybės stažuotių prieinamumas, ypač tiems, kurie yra iš pažeidžiamų šeimų, siekiant užtikrinti jiems vienodas galimybes;
15. ragina Komisiją remti valstybių narių keitimąsi geriausia patirtimi, susijusia su visiems prieinamomis aukštos kokybės stažuotėmis; ragina valstybes nares teikti rekomendacijas ir pagalbą darbdaviams, visų pirma labai mažoms įmonėms ir mažosioms bei vidutinėms įmonėms, kad jie galėtų pasiūlyti aukštos kokybės stažuotes, ir siūlyti paskatas darbdaviams, kurie sėkmingai stažuotę baigusiems stažuotojams suteikia aukštos kokybės darbo vietas;
16. ragina Komisiją ypatingą dėmesį skirti kokybiškų ir apmokamų stažuotių užtikrinimui, visų pirma atviroje darbo rinkoje, pasinaudojant Europos įgūdžių metais, kurie pratęsia Europos jaunimo metus, ir vadovaujantis 2022 m. gegužės mėn. Konferencijos dėl Europos ateities galutinių rezultatų ataskaita;
17. ragina Komisiją teikti pagalbą valstybėms narėms dėl teisinių tyrimų, susijusių su kokybiškos stažuotių sistemos įgyvendinimu;

Geriausia praktika ir stebėseną

18. ragina valstybes nares įgyvendinti tinkamas stebėsenos sistemas siekiant užtikrinti, kad stažuotojų pirmoji darbo patirtis būtų kokybiška; ragina Komisiją pateikti gaires dėl tinkamų stebėsenos sistemų, kad būtų užtikrintas duomenų rinkimo vienodumas;
19. ragina nacionalines darbo rinkos inspekcijas užtikrinti, kad būtų laikomasi esamų teisės aktų dėl aukštos kokybės stažuotių; šiuo atžvilgiu ragina toliau didinti nacionalinių darbo rinkos inspekcijų informuotumą, rengti mokymus ir stiprinti jų gebėjimus;
20. ragina visus susijusius suinteresuotuosius subjektus, visų pirma švietimo ir valstybines užimtumo tarnybas, stažuotių organizatorius, įskaitant darbdavius, nacionalines, regionines ir vietos valdžios institucijas, glaudžiau bendradarbiauti ir įtraukti socialinius partnerius, jaunimo organizacijas ir darbuotojus; siūlo sukurti Europos stažuotių aljansą, panašų į Europos pameistrystės aljansą, vienijantį vyriausybes ir pagrindinius suinteresuotuosius subjektus, siekiant gerinti stažuotių kokybę ir pasiūlą visoje Sąjungoje ir kartu skatinti stažuotojų judumą, visų pirma užtikrinant galimybę naudotis pakankamais finansiniais ištekliais, įskaitant, kalbų kursus;
21. ragina, bendradarbiaujant su valstybinėmis užimtumo tarnybomis ir visais atitinkamais vietos lygmens subjektais, remti vietos įgūdžių paktus, siekiant užtikrinti, kad stažuotės padėtų panaikinti įgūdžių pasiūlos ir paklausos neatitiktį darbo rinkose;

---

²⁰ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/PDF/?uri=CELEX:32021R1057&from=EN>

Duomenų rinkimas

22. ragina tobulinti duomenų apie stažuotes rinkimą ir jų palyginamumą nacionaliniu ir Sąjungos lygmenimis; prašo lyginamuosius duomenis apie stažuotes įtraukti į socialinių rodiklių suvestinę;
23. pabrėžia, kad reikia papildomų duomenų, visų pirma susijusių su: statistiniais duomenimis apie neapmokamas stažuotes ir apie tai, kuriuose sektoriuose šis klausimas yra svarbesnis; kliūtimis, su kuriomis stažuotojai susiduria norėdami gauti aukštos kokybės stažuotę, ir būdais jas įveikti; pastarojo meto socialinių ir ekonominių krizių poveikiu stažuotojams; sunkumais, su kuriais dažnai susiduriama atliekant stažuotę, ir būdais, kaip juos įveikti; galimomis kliūtimis, su kuriomis susiduria darbdaviai siūlydami kokybiškas stažuotes, ir būdais, kaip jas įveikti; skaitmeninių stažuuočių privalumais ir trūkumais; neįgalių stažuotojų ir iš pažeidžiamos aplinkos kilusių stažuotojų patirtimi; kliūtimis tarpvalstybinėms stažuotėms ir būdais, kaip jas įveikti;

Prieinamumas

24. primena, kad draudžiama bet kokia diskriminacija, t. y. dėl lyties, rasės, odos spalvos, tautybės, tautinės ar socialinės ir ekonominės kilmės, genetinių bruožų, kalbos, religijos ar įsitikinimų, politinių ar kitokių pažiūrų, priklausymo tautinei mažumai, turtinės padėties, gimimo, negalios, amžiaus, seksualinės orientacijos; ragina valstybes nares imtis konkrečių priemonių, kad tai būtų užtikrinta²¹;
25. pabrėžia, kad aukštos kokybės stažuotės turi būti įtraukios ir prieinamos visiems; ypač pabrėžia, kad reikia remti neįgaliuosius, kad jie galėtų dalyvauti kokybiškose stažuotėse, kartu užtikrinant įtraukų įdarbinimo procesą ir mažinant kliūtis neįgaliesiems; ragina visoje Sąjungoje nustatyti negalios apibrėžtį ir ragina Komisiją pagreitinti ES neįgaliojo kortelės įvedimą, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos neįgaliųjų judumui ir jų gebėjimui pasinaudoti stažuuočių galimybėmis kitose valstybėse narėse; pabrėžia, kad reikia sukurti tinkamą darbo vietą, pritaikytą skirtingo pobūdžio negalią turinčių stažuotojų poreikiams; ragina persvarstyti Tarybos direktyvą 2000/78/EB²² siekiant patobulinti straipsnį dėl tinkamų sąlygų sudarymo darbo vietoje pagal JT neįgaliųjų teisių konvenciją; ragina nebeblokuoti pasiūlymo dėl kovos su diskriminacija direktyvos (COM(2008)0426) priėmimo; pabrėžia, kad reikia atskirti atlyginimą ir paramos išmokas neįgaliesiems, kad stažuotėms būtų galima numatyti papildomas su negalia susijusias išlaidas; pabrėžia asmeninės pagalbos neįgaliesiems svarbą, siekiant remti savarankišką gyvenimo būdą; ragina socialinius partnerius ir organizacijas, atstovaujančias žmonėms, kuriems kyla didesnė diskriminacijos rizika, glaudžiau bendradarbiauti;
26. pabrėžia mokymosi visą gyvenimą poreikį; ragina užtikrinti, kad stažuotės būtų prieinamos visų amžiaus grupių žmonėms; primena, kad stažuotės gali teikti daug

---

²¹ ES pagrindinių teisių chartijos 21 straipsnis dėl nediskriminavimo <http://fra.europa.eu/en/eu-charter/article/21-non-discrimination#:~:text=Any%20discrimination%20based%20on%20any,sexual%20orientation%20shall%20be%20prohibited.>

²² 2000 m. lapkričio 27 d. Tarybos direktyva 2000/78/EB, nustatanti vienodo požiūrio užimtumo ir profesinėje srityje bendruosius pagrindus (OL L 303, 2000 12 2, p. 16).

įvairios naudos stažuoočių organizatoriui ir stažuotojui; atsižvelgdamas į tai, pabrėžia didžiulį ir nepakankamai įvertintą vyresnio amžiaus žmonių potencialą;

27. pabrėžia, kad reikia suteikti galimybių palankių sąlygų neturinčiam jaunimui, visų pirma nedirbančiam, nesimokančiam ir mokymuose nedalyvaujančiam (NEET) jaunimui; atsižvelgdamas į tai, remia Sąjungos lygmens tikslą, pagal kurį NEET jaunuolių dalis iki 2030 m. turėtų būti mažesnė nei 9 proc.²³;

Tarpvalstybinis judumas

28. ragina valstybes nares skatinti rengti daugiau tarpvalstybinių stažuoočių; šiuo atžvilgiu atkreipia dėmesį į EURES, kaip stažuoočių derinimo ir paieškos priemonės, potencialą; ragina Komisiją toliau plėtoti EURES teikiant aiškesnę informaciją skirtingo pobūdžio negalią turintiems asmenims prieinamais formatais, taip pat geresnį orientavimą ir stažuotės paieškos paslaugas suinteresuotiems stažuotojams, norintiems pasinaudoti tarpvalstybinio judumo teikiamais privalumais; ragina valstybes nares populiarinti EURES portalą, be kita ko, tarp stažuoočių organizatorių, jaunimo, bedarbių ir neseniai studijas baigusių asmenų; ragina Komisiją ir valstybes nares palengvinti stažuotės metu įgytų žinių, įgūdžių ir gebėjimų pripažinimą ir patvirtinimą, ypač kai tai susiję su tarpvalstybiniu įgūdžių pripažinimu; dar kartą pažymi, kad stažuotės yra tikra darbo patirtis ir įdarbinimo procesų metu turėtų būti pripažįstama kaip tokia;
29. prašo Komisijos, remiantis SESV 153 straipsnio 2 dalies b punktu kartu su SESV 153 straipsnio 1 dalies b punktu, pateikti pasiūlymą dėl Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl kokybiškų stažuoočių sistemos, kurioje būtų nustatyti būtiniausi atviros darbo rinkos stažuoočių, stažuoočių pagal aktyvią darbo rinkos politiką ir stažuoočių, kurios yra privaloma profesinės kompetencijos tobulinimo mokymų dalis, kokybės standartai ir teisingas atlyginimas už jas, remiantis I priede pateiktu direktyvos projektu;
30. prašo, kad Komisija, remdamasi SESV 166 straipsnio 4 dalimi, pateiktų pasiūlymą dėl Parlamento ir Tarybos sprendimo dėl stažuoočių, kurios atliekamos siekiant įgyti mokslo kvalifikaciją, kokybės sistemos pagal II priede pateiktą sprendimo projektą;
31. laikosi nuomonės, kad šiame pranešime išdėstytiems pasiūlymams reikia skirti pakankamą finansavimą, ir mano, kad prašomų pateikti pasiūlymų finansinės išlaidos turėtų būti dengiamos iš atitinkamų Sąjungos biudžeto asignavimų;
32. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją ir pridedamas rekomendacijas Komisijai ir Tarybai.

---

²³ https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Statistics_on_young_people_neither_in_employment_nor_in_education_or_training#To_what_extent_are_young_adults_neither_in_employment_nor_in_education_or_training.3F_The_transition_from_education_to_work

PASIŪLYMO DĖL REZOLIUCIJOS I PRIEDAS

I priedas

Pasiūlymas dėl direktyvos

Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl kokybiškų stažučių

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 153 straipsnio 2 dalies b punktą kartu su 153 straipsnio 1 dalies b punktu,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę,

atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros,

kadangi:

(1) Europos socialinių teisių ramsčio pirmame principo nustatyta, kad kiekvienas turi teisę į kokybišką ir įtraukų švietimą, mokymą ir mokymąsi visą gyvenimą, kad galėtų išsaugoti ir įgyti įgūdžius, leidžiančius visavertiškai dalyvauti visuomenės gyvenime ir sėkmingai valdyti savo statuso pokyčius darbo rinkoje. Europos socialinių teisių ramsčio 3-uoju principu pabrėžiama, kad kiekvienas, nesvarbu, kokia yra jo lytis, rasinė ar etninė kilmė, religija ar tikėjimas, negalia, amžius ar seksualinė orientacija, turi teisę į vienodą požiūrį ir lygias galimybes, įskaitant užimtumą ir švietimą;

(2) Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija) 14 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad kiekvienas turi teisę į mokslą ir teisę į profesinį ir tęstinį mokymą;

(3) 2021–2030 m. Europos neįgaliųjų teisių strategija siekiama užtikrinti visapusišką neįgaliųjų dalyvavimą visuomenėje vienodomis teisėmis su kitais asmenimis Sąjungoje ir už jos ribų. Strategijoje Komisija įsipareigoja užtikrinti, kad neįgalieji galėtų dalyvauti mokymuose ir įgyti naujų įgūdžių, nes tai yra pagrindinė užimtumo ir nepriklausomumo sąlyga;

(4) stažuotės tapo svarbiu pirmuoju patekimo į darbo rinką žingsniu;

(5) jei stažuotėmis, visų pirma besikartojančiomis stažuotėmis, pakeičiamas įprastinis įdarbinimas, t. y. jei stažuotojams paprastai pasiūlomos pradedančiųjų darbuotojų darbo vietos, atsiranda socialinių ir ekonominių sąnaudų. Be to, prastos kokybės stažuotės, ypač tos, kuriose mažai mokymosi turinio, nepadeda stažuotojui įsidarbinti ir nėra naudingos nė vienai šaliai. Socialinės sąnaudos taip pat gali atsirasti dėl menkai apmokamų ar nemokamų stažuotė, dėl kurių apribotos palankių sąlygų neturinčių asmenų karjeros galimybės;

(6) asmens finansinė padėtis turės didelės įtakos jo pasirinkimui atlikti neapmokamą arba menkai apmokamą stažuotę. Iš pažeidžiamos aplinkos kilusiems jaunuoliams nesąžiningai neleidžiama pasinaudoti galimybėmis įsidarbinti organizacijose ir pramonės šakose, kurios siūlo neapmokamas stažuotes ir netiesiogiai diskriminuoja kai kurias jaunimo grupes;

(7) įrodyta, kad stažuotės kokybė ir užimtumo perspektyvos yra glaudžiai susijusios. Stažuočių vertingumas palengvinant patekimą į darbo rinką priklauso nuo jų kokybės, t. y. mokymosi turinio ir darbo sąlygų. Kokybiškos stažuotės motyvuoja jaunimą patekti į darbo rinką, pagerina jų ateities perspektyvas ir psichinį stabilumą, gerina įgūdžių paklausos ir pasiūlos darbo rinkoje derinimą, duoda tiesioginės su produktyvumu susijusios naudos ir skatina judumą, visų pirma palengvindamos paieškas ir mažindamos tiek įmonių, tiek stažuotojų išlaidas, susijusias su tinkamų įgūdžių parinkimu;

(8) esama įrodymų, kad daugelyje stažuočių trūksta sąsajų tarp užduočių ir mokymosi tikslų. Kokybiška stažuote turi būti užtikrinamas rimtas ir prasmingas mokymosi turinys. Tai apima konkrečių gebėjimų, kurių turi įgyti stažuotojai, nustatymą, stažuotojo veiklos priežiūrą ir kuravimą, ir jų daromos pažangos stebėjimą stažuotės metu;

(9) taip pat nustatyta problemų, susijusių su darbo sąlygomis, pvz., ilgomis darbo valandomis, nepakankama socialine apsauga, sveikatos draudimo ir draudimo nuo nelaimingų atsitikimų neturėjimu, taip pat laikinojo nedarbingumo atostogomis, apsauga nuo rizikos sveikatai ir saugai ar profesinės rizikos, mažu atlyginimu arba jo nebuvimu ir stažuočių susitarimų nuostatų ir sąlygų aiškumo stoka;

(10) valstybės narės turėtų užtikrinti, kad stažuotojams būtų taikoma socialinės apsaugos sistema, visų pirma susijusi su sveikatos apsauga, nedarbu ir teisėmis į pensiją, vadovaujantis nacionaline teise ir praktika. Stažuočių organizatoriai turėtų užtikrinti, kad stažuotojai būtų apdrausti nuo nelaimingų atsitikimų, įskaitant nelaimingus atsitikimus darbo vietoje, laikantis nacionalinės teisės ir praktikos;

(11) kai kuriose valstybėse narėse stažuotės atviroje darbo rinkoje tebėra nereglamentuojamos. Trūkstant reglamentavimo sistemos ar priemonių arba dėl stažuotojų darbo sąlygų ir jų mokymosi turinio skaidrumo stokos, daugelis stažuočių paslaugų teikėjų gali naudotis stažuotojais kaip pigia ar netgi nemokama darbo jėga;

(12) tokios informacijos ir privalomų kokybės kriterijų stoka – viena iš priežasčių, lemiančių menką stažuočių kokybę, ir viena iš problemų, kuri stažuočių atveju kyla kur kas dažniau nei įprastinio darbo atveju. Griežtesni skaidrumo reikalavimai ir lyčių atžvilgiu neutralūs ir įtraukūs pranešimai ar skelbimai, skelbiantys stažuočių pozicijas, pagerina jų prieinamumą;

(13) socialiniai partneriai ir kiti susiję suinteresuotieji subjektai, pavyzdžiui, studentų sąjungos, jaunimo organizacijos ir visą gyvenimą trunkančio profesinio orientavimo paslaugų teikėjai atlieka pagrindinį vaidmenį rengiant, įgyvendinant ir stebint mokymo politiką ir programas. Jų bendradarbiavimas galėtų suteikti stažuotojams tikslinę informaciją apie esamas karjeros galimybes ir įgūdžių poreikius darbo rinkose, taip pat apie stažuotojų teises ir pareigas;

(14) Europos Parlamentas ne kartą pasmerkė neapmokamų stažuočių praktiką kaip jaunų

darbuotojų išnaudojimą ir jų teisių pažeidimą ir ragino sukurti bendrą teisės aktų sistemą, kad būtų užtikrintas teisingas atlyginimas už stažuotes ir būtų išvengta išnaudojimo;

(15) šioje direktyvoje išdėstomi būtiniausi standartai, pagal kuriuos nustatoma, kas yra kokybiška stažuotė;

(16) ši direktyva taikoma stažuotojams, atliekantiems atviros darbo rinkos stažuotes, stažuotes pagal aktyvią darbo rinkos politiką, įskaitant pagal Jaunimo garantijų iniciatyvą siūlomas stažuotes, ir stažuotes, kurios yra privaloma profesinės kompetencijos tobulinimo mokymų dalis;

(17) atsižvelgiant į šios direktyvos pobūdį ir tikslą, neturėtų būti laikoma, kad ji trukdo valstybėms narėms stažuotojų atžvilgiu toliau taikyti arba nustatyti palankesnes nuostatas,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 straipsnis
Dalykas ir taikymo sritis

1. Šia direktyva nustatoma sistema, kuria siekiama gerinti stažuočių kokybę ir prieinamumą, taip pat tokias stažuotes atliekančių stažuotojų darbo sąlygas. Ši direktyva taikoma šioms stažuotėms:

- a) atviros rinkos stažuotėms;
- b) stažuotėms pagal aktyvią darbo rinkos politiką;
- c) stažuotėms, kurios yra privaloma profesinės kompetencijos tobulinimo mokymų dalis.

2 straipsnis
Terminų apibrėžtys.

1. Šioje direktyvoje vartojamų terminų apibrėžtys:

- a) atviros rinkos stažuotė – neprivalomas, dvišalis privatus susitarimas, kurį sudaro stažuotojas ir stažuotės organizatorius nedalyvaujant trečiajam šaliai ir neturintis oficialaus ryšio su švietimo ar mokymo įstaiga;
- b) stažuotė pagal aktyvią darbo rinkos politiką – stažuotė, kurią organizuoja valstybinė užimtumo tarnyba (VUT), bendradarbiaudama su stažuotės organizatoriumi, remdamasi trijų šalių susitarimu, kuriuo siekiama padėti nedirbantiems arba ekonomiškai neaktyviems jaunuoliams įsidarbinti;
- c) stažuotė, kuri yra privaloma profesinės kompetencijos tobulinimo mokymų dalis – stažuotė, kuri yra privalomas konkrečios darbo srities profesinės praktikos įvadas;
- d) stažuotės susitarimas – ribotos trukmės susitarimas, kuriuo nustatoma atviros rinkos stažuotė, stažuotė pagal aktyvią darbo rinkos politiką arba stažuotė, kuri yra privaloma profesinės kompetencijos tobulinimo mokymų dalis, apimanti mokymosi ir mokymo

komponentą, kuris atitinka darbo sutarties arba darbo santykių sąlygas, kaip apibrėžta kiekvienoje valstybėje narėje galiojančiuose nacionalinės teisės aktuose, kolektyvinėje sutartyje arba nacionalinėje praktikoje, atsižvelgiant į Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktiką;

e) stažuotojas – asmuo, pagal stažuotės susitarimą atliekantis atviros rinkos stažuotę, stažuotę pagal aktyvią darbo rinkos politiką arba stažuotę, kuri yra privaloma profesinės kompetencijos tobulinimo mokymų dalis, siekdamas įgyti praktinės ir profesinės patirties, kad pagerėtų jo įsidarbinimo galimybės ir būtų palengvintas perėjimas į nuolatinį darbą;

f) stažuotės organizatorius – įmonė, valstybinė užimtumo tarnyba ar kitas viešasis, privatusis arba pelno nesiekiantis subjektas, organizuojantis atviros rinkos stažuotes, stažuotes pagal aktyvią darbo rinkos politiką arba stažuotes, kurios yra privaloma profesinės kompetencijos tobulinimo mokymų dalis.

3 straipsnis *Kokybės kriterijai*

1. Valstybės narės užtikrina, kad stažuotojai turėtų teisę į:

a) rašytinį susitarimą dėl stažuotės, kurioje nurodoma bent:

- i) stažuotės trukmė ir nuostatos dėl jos atnaujinimo;
- ii) į šios direktyvos taikymo sritį patenkančių stažuotės susitarimų atveju: stažuotojui mokėtinas atlyginimas pagal Direktyvą (ES) 2022/2041;
- iii) stažuotojo ir stažuotės organizatoriaus teisės ir pareigos, įskaitant stažuotojo turimas atlikti užduotis ir, kai tinkama, stažuotės organizatoriaus konfidencialumo ir intelektualinės nuosavybės teisių politiką;
- iv) mentorystės ir vertinimo, kuriuos turi atlikti vadovas, padedantis stažuotojui vykdyti paskirtas užduotis, tvarka;
- v) mokymosi tikslai, kuriuos kartu nustatė stažuotojas ir stažuotės organizatorius arba darbdavys (2 straipsnio b ir c punktų atveju – ir kiti dalyvaujantys subjektai), kad padėtų stažuotojui įgyti praktinės patirties ir atitinkamų įgūdžių.

Užduotys, nurodytos iii punkte, nustatomos atsižvelgiant į v punkte nurodytus mokymosi tikslus ir padeda siekti tų mokymosi tikslų;

- b) direktyvose 2003/88/EB ir (ES) 2019/1152 nustatytos teisės, įgyvendinamos pagal nacionalinę teisę ir praktiką;
- c) stažuotojų galimybės naudotis socialine apsauga pagal nacionalines sistemas, įskaitant sveikatos draudimą, bedarbio pašalpas ir pensijų įmokas.

2. Valstybės narės užtikrina paramą stažuotojų organizatoriams, siūlantiems stažuotes

neįgaliesiems.

4 straipsnis *Stażuotės trukmė, atnaujinimas ir pratęsimas*

1. Valstybės narės, atsižvelgdamos į nacionalinę praktiką, užtikrina, kad stažuotės trukmė būtų ribota ir ne trumpesnė kaip 1 mėnuo.
2. Valstybės narės užtikrina, kad dėl susitarimų, susijusių su stažuočių trukme, atnaujinimu ar pratęsimu, nesusidarytų padėtis, kai pradedančiųjų lygmens darbo vietos, neužimti pilni etatai arba darbo vietos pagal neterminuotas darbo sutartis užpildomos pratęsiant tą pačią stažuotę, susijusių su tomis pačiomis pareigomis ir organizuojamą to paties stažuotės organizatoriaus.
3. Valstybės narės paaiškina aplinkybes ir sąlygas, kuriomis stažuotė gali būti pratęsta ar atnaujinta baigus galioti pirminiam stažuotės susitarimui.
4. Valstybės narės užtikrina, kad pagal stažuotės susitarimą stažuotojas arba stažuotės organizatorius galėtų nutraukti susitarimą apie tai informuodamas raštu ir pranešdamas iš anksto prieš tiek laiko, kiek tinkama atsižvelgiant į atitinkamą stažuotės trukmę ir atitinkamą nacionalinę praktiką.

5 straipsnis *Stażuotės pripažinimas*

1. Valstybės narės užtikrina, kad stažuočių metu įgytos žinios, įgūdžiai ir gebėjimai būtų pripažinti ir patvirtinti ir kad stažuočių organizatoriai, remdamiesi įvertinimu, jas atestuočių ir išduotų pažymėjimą;
2. Valstybės narės užtikrina, kad įdarbinimo procesuose stažuotės būtų pripažįstamos kaip darbo patirtis.

6 straipsnis *Skaidrumo reikalavimai*

1. Valstybės narės užtikrina, kad darbdaviai ir stažuočių organizatoriai į savo lyčių požiūriu neutralius ir įtraukius pranešimus apie laisvas darbo vietas ir skelbimus įtrauktų informaciją apie stažuotės sąlygas, įskaitant atlyginimą, darbo sąlygas, numatomas užduotis ir sveikatos draudimą bei draudimą nuo nelaimingų atsitikimų.
2. Stažuočių organizatoriai teikia informaciją apie įdarbinimo politiką, įskaitant stažuotojų, kuriuos jie per kelis pastaruosius metus įdarbino po stažuotės, skaičių.
3. Stažuočių organizatoriai, pateikdami arba skelbdami pranešimus apie laisvas stažuotes, nereikalauja ankstesnės darbo patirties.
4. Valstybės narės užtikrina, kad darbo inspektoriai uždraustų pakeisti pradedančiųjų lygmens arba nuolatinius etatus stažuotėmis.

7 straipsnis

Socialinis dialogas ir suinteresuotųjų subjektų dalyvavimas

1. Nepažeisdamos socialinių partnerių savarankiškumo ir laikydamosi nacionalinės teisės bei praktikos, valstybės narės užtikrina veiksmingą socialinių partnerių ir kitų atitinkamų suinteresuotųjų subjektų dalyvavimą rengiant, įgyvendinant ir stebint šioje direktyvoje nustatytas teises ir pareigas.
2. Stažuotojai turi turėti galimybę naudotis darbuotojų atstovavimo, pavyzdžiui, profesinėse sąjungose, teise.

8 straipsnis Sankcijos

Valstybės narės nustato sankcijų, taikomų pažeidus pagal šią direktyvą priimtas nacionalines nuostatas arba jau galiojančių nuostatų, susijusių su teisėmis, kurioms taikoma ši direktyva, taisykles ir imasi visų būtinų priemonių užtikrinti, kad šios sankcijos būtų įgyvendinamos. Numatytos sankcijos turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios. Valstybės narės ne vėliau kaip ... [treji metai po šios direktyvos įsigaliojimo dienos] Komisijai praneša apie tas taisykles ir priemones ir nedelsdamos jai praneša apie visus paskesnius joms poveikį darančius pakeitimus.

9 straipsnis Nekintamumo ir palankesnės nuostatos

1. Šia direktyva neturi būti naudojamosi esamoms stažuotojų teisėms mažinti ir ji negali būti teisėtas pagrindas mažinti bendrą apsaugos, suteikiamos stažuotojams šios direktyvos taikymo srityje, lygį.
2. Ši direktyva nedaro įtakos valstybių narių prerogatyvai taikyti arba priimti stažuotojams palankesnius įstatymus ir kitus teisės aktus, arba skatinti ar leisti taikyti stažuotojams palankesnes kolektyvines sutartis.

10 straipsnis Duomenų rinkimas, stebėseną ir vertinimas

1. Siekdama užtikrinti vienodą duomenų rinkimą, Komisija paskelbia gaires. Komisija stebi, kaip taikomos šios gairės.
2. Valstybės narės užtikrina, kad duomenys apie stažuotes nacionaliniu lygmeniu būtų renkami laikantis 1 dalyje nurodytų Komisijos gairių. Jos kasmet pateikia Komisijai surinktus duomenis.

11 straipsnis Ataskaitų teikimas ir peržiūra

Ne vėliau kaip... [treji metai po šios direktyvos įsigaliojimo dienos] Komisija įvertina šios direktyvos įgyvendinimą ir jos praktinį poveikį ir pateikia ataskaitą Europos Parlamentui ir Tarybai.

12 straipsnis

Perkėlimas į nacionalinę teisę

1. Valstybės narės užtikrina, kad įsigaliojusių įstatymai ir kiti teisės aktai, būtini, kad šios direktyvos būtų laikomasi ne vėliau kaip nuo... [dveji metai po šios direktyvos įsigaliojimo dienos]. Apie tai jos nedelsdamos praneša Komisijai.
2. Valstybės narės, priimdamos tas priemones, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos pateikimo tvarką nustato valstybės narės.

*13 straipsnis
Įsigaliojimas*

Ši direktyva įsigalioja kitą dieną po jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

*13 straipsnis
Adresatai*

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta ...

Europos Parlamento vardu

Pirmininkas / Pirmininkė

Tarybos vardu

Pirmininkas / Pirmininkė

PASIŪLYMO DĖL REZOLIUCIJOS II PRIEDAS

II priedas Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos sprendimo dėl stažuotių kokybės sistemos

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 166 straipsnio 4 dalį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę,

atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros,

(1) Europos socialinių teisių ramsčio pirmame principo nustatyta, kad kiekvienas turi teisę į kokybišką ir įtraukų švietimą, mokymą ir mokymąsi visą gyvenimą, kad galėtų išsaugoti ir įgyti įgūdžius, leidžiančius visavertiškai dalyvauti visuomenės gyvenime ir sėkmingai valdyti savo statuso pokyčius darbo rinkoje. Europos socialinių teisių ramsčio 3-uoju principu pabrėžiama, kad kiekvienas, nesvarbu, kokia yra jo lytis, rasinė ar etninė kilmė, religija ar tikėjimas, negalia, amžius ar seksualinė orientacija, turi teisę į vienodą požiūrį ir lygias galimybes, įskaitant užimtumą ir švietimą;

(2) Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija) 14 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad kiekvienas turi teisę į mokslą ir teisę į profesinį ir tęstinį mokymą;

(3) 2021–2030 m. Europos neįgaliųjų teisių strategija siekiama užtikrinti visapusišką neįgaliųjų dalyvavimą visuomenėje vienodomis teisėmis su kitais asmenimis Sąjungoje ir už jos ribų. Strategijoje Komisija įsipareigoja užtikrinti, kad neįgalieji galėtų dalyvauti mokymuose ir įgyti naujų įgūdžių, nes tai yra pagrindinė užimtumo ir nepriklausomumo sąlyga;

(4) stažuotėmis, atliekamomis siekiant įgyti mokslo kvalifikaciją, siekiama suteikti studentams konkrečią mokymosi darbo vietoje patirtį, integruojant akademinės žinias ir praktinę patirtį, suteikiant jiems galimybę rasti juos dominančias profesines sritis ir didinant jų įsidarbinimo galimybes;

(5) jei stažuotėmis, visų pirma besikartojančiomis stažuotėmis, pakeičiamas įprastinis įdarbinimas, konkrečiai, jei stažuotojams paprastai pasiūlomos pradedančiųjų darbuotojų darbo vietos, atsiranda socialinių ir ekonominių sąnaudų. Be to, prastos kokybės stažuotės, ypač tos, kuriose mažai mokymosi turinio, nepadedą stažuotojui įsidarbinti ir nėra naudingos nė vienai šaliai. Socialinių sąnaudų taip pat gali atsirasti dėl menkai apmokamų ar nemokamų stažuotių, dėl kurių apribotos palankių sąlygų neturinčių asmenų karjeros galimybės;

- (6) įrodyta, kad stažuotės kokybė ir užimtumo perspektyvos yra glaudžiai susijusios. Stažuočių vertingumas palengvinant patekimą į darbo rinką priklauso nuo jų kokybės, t. y. mokymosi turinio ir darbo sąlygų. Kokybiškos stažuotės motyvuoja jaunimą patekti į darbo rinką, pagerina jų ateities perspektyvas ir psichinį stabilumą, gerina įgūdžių paklausos ir pasiūlos darbo rinkoje derinimą, duoda tiesioginės su produktyvumu susijusios naudos ir skatina judumą, visų pirma palengvindamos paieškas ir mažindamos tiek įmonių, tiek stažuotojų išlaidas, susijusias su tinkamų įgūdžių parinkimu;
- (7) esama įrodymų, kad daugelyje stažuočių trūksta sąsajų tarp užduočių ir mokymosi tikslų. Kokybiška stažuote turi būti užtikrinamas rimtas ir prasmingas mokymosi turinys. Tai apima konkrečių gebėjimų, kurių turi įgyti stažuotojai, nustatymą, stažuotojo veiklos priežiūrą ir kuravimą, ir jų daromos pažangos stebėjimą stažuotės metu;
- (8) taip pat nustatyta problemų, susijusių su darbo sąlygomis, pvz., ilgomis darbo valandomis, nepakankama socialine apsauga, sveikatos draudimo ir draudimo nuo nelaimingų atsitikimų neturėjimu, taip pat laikinojo nedarbingumo atostogomis, apsauga nuo rizikos sveikatai ir saugai ar profesinės rizikos, mažu atlyginimu arba jo nebuvimu ir stažuočių susitarimų nuostatų ir sąlygų aiškumo stoka;
- (9) kai kuriose valstybėse narėse stažuotės atviroje darbo rinkoje tebėra neregamentuojamos. Trūkstant reglamentavimo sistemos ar priemonių arba dėl stažuotojų darbo sąlygų ir jų mokymosi turinio skaidrumo stokos, daugelis stažuočių paslaugų teikėjų gali naudotis stažuotojais kaip pigia ar netgi nemokama darbo jėga;
- (10) patobulinta ir atnaujinta stažuočių kokybės sistema bus padedama gerinti stažuotojų darbo sąlygas ir mokymosi turinį. Pagrindiniai stažuočių kokybės sistemos elementai – rašytinis stažuotės susitarimas, kuriame nurodomi mokymo tikslai, tinkamos mokymo sąlygos, įskaitant pragyvenimo išlaidas atitinkančios kompensacijos dydį, teisės ir pareigos, ir reikalavimas nustatyti pagrįstą stažuotės trukmę;
- (11) informacijos stoka – viena iš priežasčių, lemiančių menką stažuočių kokybę, ir viena iš problemų, kuri stažuočių atveju kyla kur kas dažniau nei įprastinio darbo atveju. Griežtesni skaidrumo reikalavimai lyčių atžvilgiu neutraliems ir įtraukiems pranešimams arba skelbimams apie stažuotes pagerina jų prieinamumą;
- (12) pagrindiniai suinteresuotieji subjektai, pavyzdžiui, socialiniai partneriai, studentų sąjungos, studentų atstovai, jaunimo organizacijos ir visą gyvenimą trunkančio profesinio orientavimo paslaugų teikėjai, atlieka pagrindinį vaidmenį rengiant, įgyvendinant ir stebint mokymo politiką ir programas. Jų bendradarbiavimas galėtų suteikti stažuotojams tikslingą informaciją apie esamas karjeros galimybes ir įgūdžių poreikius darbo rinkose, taip pat apie stažuotojų teises ir pareigas;
- (13) viena iš galimybių – padidinti tarpvalstybinį stažuotojų judumą Sąjungoje. Tinkamų kompensacijų nebuvimas trukdo plėtoti tarpvalstybinį stažuotojų, ypač studentų, kilusių iš nepalankioje padėtyje esančių grupių, judumą. Be to, kai kuriais atvejais nustatyta, kad administracinės ir teisinės tarpvalstybinio stažuotojų judumo kliūtys daro poveikį kelioms priimančiosioms valstybėms narėms. Todėl svarbu pateikti informaciją apie stažuotojų tarpvalstybinio judumo teisę. Stažuočių kokybės sistemoje nustačius principus ir gaires, kuriais turėtų būti vadovaujama, taip pat bus sudarytos palankesnės sąlygos dalyvauti

tarptautinėse stažuotėse;

(14) stažuočių organizatoriai, kurie laikosi stažuočių kokybės sistemos, gali būti finansiškai remiami iš Sąjungos ir nacionalinių fondų. Tai reiškia, kad gali būti padengta dalis organizatoriams tenkančių stažuotės išlaidų;

(15) Europos Parlamentas ne kartą pasmerkė neapmokamų stažuočių praktiką kaip jaunų darbuotojų išnaudojimą ir jų teisių pažeidimą ir ragino sukurti bendrą teisės aktų sistemą, kad būtų užtikrintas teisingas atlyginimas už stažuotes ir būtų išvengta išnaudojimo;

(16) stažuočių kokybės sistema yra svarbus atskaitos taškas nustatant, kas yra kokybiška stažuotė;

(17) šis sprendimas taikomas stažuotojams, atliekantiems stažuotes siekiant įgyti mokslo kvalifikaciją;

(18) stažuotojai, kuriems taikomas šis sprendimas, turėtų turėti galimybę gauti tinkamą kompensaciją, kurią nustato kiekviena valstybė narė, atsižvelgdama į šalies socialines ir ekonomines sąlygas bei pragyvenimo išlaidas. Ji turėtų padengti bent būtiniausius gyvenimo poreikius, pvz., maistą, apgyvendinimą ir transportą. Ji turėtų būti finansinė arba kitaip papildyta išmokomis natūra;

(19) atsižvelgiant į šio sprendimo pobūdį ir tikslą, neturėtų būti laikoma, kad jis trukdo valstybėms narėms stažuotojų atžvilgiu toliau taikyti arba nustatyti palankesnes nuostatas,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis Tikslai

Stazuočių kokybės sistemos tikslai – pagerinti:

a) stažuočių, kurių imamasi siekiant įgyti mokslo kvalifikaciją, kokybę, visų pirma kiek tai susiję su mokymosi ir mokymo turiniu ir mokymo sąlygomis, siekiant palengvinti perėjimą iš švietimo sistemos į darbo rinką;

b) tokių stažuočių prieinamumą, visų pirma siekiant padidinti jaunuolių iš palankių sąlygų neturinčių grupių ir neįgaliųjų dalyvavimą įgyvendinant 2–13 straipsnius.

2 straipsnis Rašytinio stažuotės susitarimo sudarymas

1. Valstybės narės reikalauja, kad stažuotės pagrindą sudarytų stažuotės pradžioje sudarytas stažuotojo ir stažuotės organizatoriaus rašytinis susitarimas.

2. Valstybės narės reikalauja, kad stažuotės susitarime būtų nurodyti mokymo tikslai, mokymo sąlygos, stažuotės organizatoriaus stažuotojui mokama derama kompensacija, taip pat šalių teisės ir pareigos pagal taikytiną Sąjungos ir nacionalinę teisę ir stažuotės trukmę.

3 straipsnis
Mokymosi ir mokymo tikslai

1. Valstybės narės skatina taikyti geriausią praktiką, susijusią su stažuotojo, stažuotės organizatoriaus ir švietimo įstaigos bendrai nustatytais mokymosi ir mokymo tikslais, siekiant padėti stažuotojams įgyti praktinės patirties ir atitinkamų įgūdžių; stažuotojui skiriamos užduotys turi padėti siekti šių tikslų.
2. Valstybės narės ragina stažuoočių organizatorius paskirti stažuotojų kuratorių, kuris padėtų stažuotojui atlikti jam pavestas užduotis, stebėtų ir vertintų jų pažangą ir kartu užtikrintų įgūdžių perdavimą iš kartos į kartą.

4 straipsnis
Mokymo sąlygos, taikomos stažuotojams

1. Valstybės narės užtikrina, kad būtų laikomasi nuostatų dėl stažuotojų teisių, mokymo sąlygų ir stažuotojų galimybės naudotis socialine apsauga pagal taikytiną Sąjungos ir nacionalinę teisę, įskaitant maksimalaus savaitės darbo laiko apribojimus, minimalų dienos ir savaitės poilsį, minimalias teises į atostogas, laikinojo nedarbingumo atostogas, teises į nuotolinį darbą ir teises būtų atstovaujamiems, ir kad mokymo valandos ir trukmė atitiktų numatytą studijų planą tuo atveju, kai mokymas ir švietimas turi vykti vienu metu.
2. Valstybės narės užtikrina, kad stažuotojai turėtų sveikatos draudimą ir draudimą nuo nelaimingų atsitikimų ir teisę į laikinojo nedarbingumo atostogas pagal nacionalinės teisės aktus ir praktiką.
3. Valstybės narės užtikrina, kad stažuotojai, kuriems taikomas šis sprendimas, turėtų galimybę gauti tinkamą kompensaciją, kurią nustato kiekviena valstybė narė, atsižvelgdama į šalies socialines ir ekonomines sąlygas bei pragyvenimo išlaidas.
4. Valstybės narės užtikrina, kad bet kokia nuotolinė stažuotės dalis atitiktų mokymo sąlygas, būtų tinkamai stebima kuratoriaus ir visapusiškai atitiktų stažuoočių kokybės sistemą.
5. Valstybės narės užtikrina, kad nacionalinės darbo inspekcijos ir atitinkamos institucijos būtų nustačiusios kanalus, kuriais galima pranešti apie netinkamą praktiką ir prastas stažuotojams sudaromas sąlygas.

5 straipsnis
Teisės ir pareigos

Valstybės narės skatina atitinkamas šalis užtikrinti, kad stažuotės susitarime būtų nustatytos stažuotojo ir stažuotės organizatoriaus teisės ir pareigos, atitinkamais atvejais įskaitant stažuotės organizatoriaus taikomą politiką dėl konfidencialumo ir intelektinės nuosavybės teisių.

6 straipsnis
Stazuoočių trukmė

1. Valstybės narės užtikrina, kad stažuotės būtų ribotos trukmės, kuri iš principo neviršytų šešių mėnesių, išskyrus atvejus, kai ilgesnė trukmė yra pagrįsta, atsižvelgiant į nacionalinę praktiką.

2. Valstybės narės užtikrina, kad pagal stažuotės susitarimą stažuotojas arba stažuotės organizatorius gali nutraukti susitarimą apie tai visas šalis informuodamas raštu ir pranešdamas iš anksto prieš tiek laiko, kiek tinkama atsižvelgiant į atitinkamą stažuotės trukmę ir atitinkamą nacionalinę praktiką.

7 straipsnis
Stazuotės pripažinimas

Valstybės narės užtikrina, kad stažuotės organizatorius ir švietimo įstaiga pripažintų, patvirtintų ir sertifikuotų stažuotės metu įgytas žinias, įgūdžius ir kompetencijas.

8 straipsnis
Stazuočių prieinamumas

1. Valstybės narės skatina sudaryti palankesnes sąlygas dalyvauti stažuotėse stažuotojams iš pažeidžiamos aplinkos, įskaitant neįgaliuosius.

2. Valstybės narės užtikrina, kad darbo vietos būtų pritaikytos taip, kad jos būtų tinkamos neįgaliems stažuotojams.

9 straipsnis
Skaidrumo reikalavimai

Valstybės narės ragina stazuočių organizatorius į savo lyčių požiūriu neutralius ir įtraukius pranešimus apie laisvas darbo vietas ir skelbimus įtraukti informaciją apie stažuotės sąlygas, visų pirma apie kompensacijas, sveikatos draudimą ir draudimą nuo nelaimingų atsitikimų bei numatomas užduotis, ir teikti informaciją apie įdarbinimo politiką, įskaitant pastaraisiais metais įdarbintų stažuotojų dalį.

10 straipsnis
Tarpvalstybinės stazuotės

1. Valstybės narės sudaro palankesnes sąlygas tarpvalstybiniam stažuotojų judumui Sąjungoje, be kita ko, suteikdamos aiškios informacijos apie nacionalinius teisės aktus dėl stazuočių, nustatydamas aiškias taisykles dėl stažuotojų iš kitų valstybių narių priėmimo ir stažuotojų siuntimo į kitas valstybes nares, ir sumažindamos administracinius formalumus.

2. Trečiųjų šalių piliečių, atliekančių stazuotes Sąjungoje, atveju valstybės narės sudaro palankesnes sąlygas jiems taikyti stazuočių kokybės sistemą.

3. Judumo už Sąjungos ribų atveju valstybės narės skatina laikytis stazuočių kokybės sistemos švietimo įstaigų ir stazuočių organizatorių susitarimuose.

11 straipsnis

Finansinė parama

Valstybės narės ragina stažuočių organizatorius, kurie laikosi stažuočių kokybės sistemos, naudotis nacionalinių ir (arba) Sąjungos fondų, pvz., ESF+, ERPF, EGADP, lėšomis.

12 straipsnis

Duomenų rinkimas, stebėseną ir vertinimas

1. Komisija paskelbia tinkamų stebėsenos sistemų gaires, kad būtų užtikrintas vienodas duomenų rinkimas, siekiant užtikrinti geresnį ir palyginamą stažuočių duomenų rinkimą nacionaliniu lygmeniu.
2. Vadovaudamasi pagal 1 dalį paskelbtomis gairėmis ir bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis ir visų pirma Užimtumo komitetu, Komisija stebi stažuočių kokybės sistemos taikymo pagal šį sprendimą pažangą ir analizuoja vykdomos politikos poveikį.

13 straipsnis

Stażuočių kokybės sistemos įgyvendinimas

1. Valstybės narės imasi atitinkamų priemonių, kad kuo greičiau būtų įgyvendinta stažuočių kokybės sistema.
2. Valstybės narės ne vėliau kaip ... [treji metai po šios direktyvos priėmimo dienos] Komisiją informuoja apie priemones, kurių buvo imtasi pagal šį sprendimą.
3. Valstybės narės skatina aktyvų suinteresuotųjų subjektų, visų pirma socialinių partnerių, studentų sąjungų, studentų atstovų, jaunimo organizacijų ir visą gyvenimą trunkančio profesinio orientavimo paslaugų teikėjų, dalyvavimą taikant kokybės sistemą.

14 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

15 straipsnis

Adresatai

Šis sprendimas skirtas valstybėms narėms.

Priimta ...

Europos Parlamento vardu

Pirmininkas / Pirmininkė

Tarybos vardu

Pirmininkas / Pirmininkė

AIŠKINAMOJI DALIS

Stažuotės yra dažnas būdas jaunuoliams įgyti reikiamos darbo patirties prieš gaunant nuolatinę darbo vietą.

2013 m. „Eurobarometro“ apklausos duomenimis, stažuotės yra įprasta praktika ES. Stažuotės gali teikti naudos tiek stažuotojams, tiek darbdaviams. Padėdami stažuotojui patekti į darbo rinką, darbdaviai įgyja prieigą prie talentingų jaunuolių rezervo.

Vis dėlto keletas suinteresuotųjų subjektų išreiškė susirūpinimą dėl stažuočių kokybės, visų pirma dėl mokymosi elementų ir darbo sąlygų. Todėl šiuo pranešimu siekiama sukurti optimalias sąlygas jaunimui dalyvauti kokybiškose stažuotėse, kurios suteiktų jiems naudingos patirties. Tai labai svarbu siekiant užtikrinti lygias galimybes ir galimybes patekti į darbo rinkas visiems jaunuoliams, neatsižvelgiant į jų socialinę ir ekonominę padėtį. Tai ypač svarbu turint omenyje pastarojo meto drastišką COVID-19 pandemijos poveikį jaunimui.

Šiuo pasiūlymu siekiama peržiūrėti 2014 m. Tarybos rekomendacijas dėl stažuočių kokybės sistemos. Jame daugiausia dėmesio skiriama taikymo srities išplėtimui, kad ji apimtų daugiau stažuočių rūšių. Be to, juo į stažuočių kokybės sistemą įtraukiami papildomi principai, visų pirma siekiant pagerinti stažuočių kokybę, susijusią su mokymosi ir mokymo turiniu bei darbo sąlygomis, ir palengvinti perėjimą iš švietimo sistemos į darbo rinką. Pasiūlymu taip pat Komisija raginama pasiūlyti direktyvą, kuria būtų užtikrintas tinkamas atlyginimas už stažuotes, kad būtų išvengta išnaudojimo praktikos. Pasiūlyme taip pat pabrėžiama, kad svarbu teikti pagalbą ir didinti informuotumą apie esamas lėšas ir teisės aktus, kartu remiant valstybių narių keitimąsi geriausios praktikos pavyzdžiais. Pasiūlyme raginama tobulinti duomenų apie stažuotes rinkimą ir jų palyginamumą nacionaliniu ir Sąjungos lygmenimis ir pabrėžiama, kad kokybiškos stažuotės turi būti įtraukios ir prieinamos visiems. Be to, valstybės narės raginamos skatinti rengti daugiau tarpvalstybinių stažuočių.

Šiame pranešime siekiama suteikti galimybių jaunimui. Juo siekiama sudaryti optimalias sąlygas jaunuoliams, dalyvaujantiems kokybiškoje stažuotėje, įgyti praktinės ir profesinės patirties, kartu gerinant įsidarbinimo galimybes ir palengvinant perėjimą į nuolatinį darbą.

KULTŪROS IR ŠVIETIMO KOMITETO NUOMONĖ

pateikta Užimtumo ir socialinių reikalų komitetui

su rekomendacijomis Komisijai dėl kokybiškų stažuočių ES
(2020/2005(INL))

Nuomonės referentas: Niyazi Kizilyürek

(Iniciatyva. Darbo tvarkos taisyklių 47 straipsnis)

PASIŪLYMAI

Kultūros ir švietimo komitetas ragina atsakingą Užimtumo ir socialinių reikalų komitetą:

– į savo pasiūlymą dėl rezoliucijos įtraukti šiuos pasiūlymus:

1. pripažįsta, kad stažuotės yra puikus būdas susipažinti su darbo rinka; pabrėžia, kad stažuotės turėtų būti laikomos ribotos trukmės darbo praktika, kuri turėtų padėti jaunimui įgyti patikėjimo savo gebėjimais, ugdyti darbui svarbius įgūdžius bei įgyti profesinės patirties, taip pat pagerinti savo įsidarbinamumą ir galimybes gauti nuolatinį darbą; pakartoja, kad reikia skatinti geriausią praktiką šioje srityje, ypač susijusią su stažuočių integravimu į profesinę darbo patirtį;
2. mano, jog, siekiant padėti lengviau gauti nuolatinį darbą, stažuotės (nesvarbu, ar jos atliekamos privačioje įmonėje, trečiajame sektoriuje ar viešajame sektoriuje) turėtų siūlyti stiprų praktinio mokymo ir mokymosi turinį, jų metu turėtų būti užtikrinamos deramos darbo sąlygos, sąžiningas darbo užmokestis, tinkamos darbo valandos, sveikatos ir socialinis draudimas bei atitinkamas kuravimas, apimantis deramą profesinį atgalinį ryšį ir konsultavimą, be to, stažuotės jokia būdu neturėtų tapti nuolatinio darbo pakaitalu arba įdarbinimo išankstinė sąlyga; primygtinai reikalauja, kad visiems stažuotojams būtų užtikrintos deramos darbo sąlygos ir atlyginimas, neatsižvelgiant į tai, kad stažuotėje jie dalyvauja pagal švietimo ar mokymo programą („mokymo programos stažuotės“); todėl mano, kad mentoriaus funkcija turi būti pagrindinis veiksnys vertinant stažuotoją ir jam vadovaujant, kai įgyvendinamas mokymo projektas, kuris būtų svarbus darbui ir su juo tinkamai susijęs ir kuris turi padėti įvertinti stažuotės metu stažuotojo išsiugdytus įgūdžius ir gebėjimus; pabrėžia, kad ilgesni stažuočių laikotarpiai jauniems žmonėms galėtų turėti rimtų neigiamų socialinės apsaugos padarinių, pirmiausia dėl pensinių teisių kaupimo ir galimybės gauti bedarbio pašalpas;
3. primygtinai laikosi nuomonės, kad visų stažuočių metu turėtų būti skatinama įtrauktis – pirmiausia kalbant apie jaunimą ir pažeidžiamus asmenis, turinčius mažiau galimybių; primygtinai laikosi nuomonės, jog nepaprastai svarbu, kad galimybės stažuotis būtų sudaromos neįgaliesiems, imantis reikiamų priemonių informuotumui ir prieinamumui

didinti; primygtinai laikosi nuomonės, kad dalyvavimas stažuotėse turėtų remti lyčių lygybę ir turėtų būti užtikrintas jauniems žmonėms iš pažeidžiamų grupių, pvz., migrantams ir pabėgėliams bei sunkiai pasiekiamoms gyventojų grupėms; taip pat pabrėžia, kad reikia suteikti stažuočių galimybių nesimokantiems, nedirbantiems ir mokymuose nedalyvaujantiems (angl. NEET) jaunuoliams ir jauniems žmonėms iš kaimo ar izoliuotų vietovių, taip pat asmenims, turintiems regėjimo ir klausos sutrikimų, ir visoms grupėms, kurių įtrauktis į visuomenę yra labai svarbi siekiant sėkmingos jų integracijos;

4. pažymi, kad iš naujausių turimų statistinių duomenų¹ matyti, kad visoje Europoje didelė dalis stažuočių tebėra neapmokamos arba mažai apmokamos, o tai gali trukdyti lygioms galimybėms užimtumo srityje; pažymi, kad, remiantis tais duomenimis, 59 proc. stažuotę baigusiu respondentų už paskutinę stažuotę negavo jokio finansinio atlygio, o iš tų, kurie gauna tam tikrą atlyginimą, tik 53 proc. manė, kad gautos sumos pakako pagrindinėms pragyvenimo išlaidoms padengti; pabrėžia, kad reikia Sąjungos lygmeniu nustatyti ir naudojant Sąjungos programas skatinti bendrą stažuočių kokybės sistemą; pabrėžia, kad tokią sistemą visos valstybės narės turėtų naudoti kaip gairę, siekdamas pagerinti stažuočių kokybę visoje Sąjungoje, atsižvelgiant į tai, kad kiekviena valstybė narė teisės aktus priima atskirai; pabrėžia, kad į stažuočių programas, neatsižvelgiant į jų trukmę, reikia įtraukti mokymus apie apsaugą nuo priekabiavimo ir patyčių bei jų prevenciją darbo vietose;
5. laikosi nuomonės, kad esama rizikos, jog kai kurie darbdaviai kartais piktnaudžiauja stažuotėmis, todėl reikia imtis atitinkamo lygmens veiksmų; kviečia Komisiją pasiūlyti tinkamas gaires ir stebėsenos mechanizmus, pirmiausia įgyvendinant programas „Erasmus+“; ragina valstybes nares ir Komisiją stengtis užtikrinti kokybišką judumą, remiantis Europos mobilumo kokybės chartijos principais, kuriuose aiškiai nurodoma, kad informacijos, parengimo, palaikymo ir patirties bei kvalifikacijos pripažinimo kokybė, taip pat iš anksto sudaryti aiškūs mokymosi planai ir mokymosi rezultatai turi akivaizdų poveikį judumo teikiamai naudai; mano, kad reikia labiau stengtis plėtoti stažuotojų vidaus rinką, kad būtų galima atsižvelgti į stažuočių metu įgytų žinių ir įgūdžių, ypač mokymo ciklą atveju, pripažinimą;
6. pabrėžia neapmokamų stažuočių pavojus ir ragina Komisiją diegti papildomas apsaugos priemones, kad tokioms situacijoms būtų užkirstas kelias;
7. palankiai vertina tai, kad atsirado skaitmeninės stažuotės; ragina Sąjungos institucijas plėtoti tokius formatus ir primena, kad dabartinėmis aplinkybėmis svarbu išlaikyti aukštus stažuočių kokybės standartus;
8. ragina naująją Komisiją pateikti atnaujintą pasiūlymą dėl Tarybos rekomendacijos dėl stažuočių kokybės sistemos, siekiant išplėsti dabartinės stažuočių kokybės sistemos taikymo sritį, įtraukiant visų rūšių stažuotes ir atsižvelgiant į griežtą stažuočių kokybės ir įsidarbinamumo rezultatų sąsają; pabrėžia, kad, rengiant gaires ir stebint bei vertinant stažuočių praktikos valstybėse narėse įgyvendinimą pagal minėtą kokybės sistemą, svarbu įtraukti visus svarbiausius subjektus (socialinius ir verslo partnerius, pilietinės visuomenės organizacijas, švietimo įstaigas ir ypač jaunimo organizacijas);
9. pažymi, kad aktyvios paramos tvariai integracijai į darbo rinką principas ir

---

¹ Greitoji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 378, „Stazuoti patirtis ES“.

įsipareigojimas kelti jaunimo kvalifikaciją ir įgūdžius yra esminė Komisijos pastangų skatinti aukštykryptę darbo sąlygų konvergenciją dalis ir kad tai yra Europos socialinių teisių ramsčio pagrindas; todėl ragina naująją Komisiją remti tinkamą Europos socialinių teisių ramsčio įgyvendinimą imantis konkrečių veiksmų, kurie būtų naudingi jaunimui visoje Sąjungoje; ragina Komisiją ir valstybes nares pradėti taikyti teisės aktus, kuriais būtų mažinamos įmonių darbo sąnaudos ir būtų populiarinamos paskatos rengti mokymo programas, apimančias galimybę įsidarbinti pas tą patį darbdavį, taip palengvinant perėjimą nuo stažuotės prie nuolatinio darbo; ragina Komisiją skatinti ir remti valstybes nares naudotis „Europos socialiniu fondu +“ ir Europos regioninės plėtros fondu, taip pat kitais Europos fondais 2021–2027 m. programavimo laikotarpiu, siekiant Sąjungoje padidinti stažuotėlių skaičių ir pagerinti jų kokybę; mano, kad Sąjungos finansuojamos programos, kuriomis skatinama dalyvauti stažuotėse, pavyzdžiui, „Erasmus +“ programoje, taip pat stažuotėse Sąjungos institucijose turėtų būti pavyzdžiu skatinant įtraukumą ir prieinamumą; ragina Komisiją išnagrinėti galimus būdus, kaip užtikrinti didesnę skaidrumą ir suteikti lengvesnes bei geresnes galimybes gauti finansavimą pagal programą „Erasmus +“ ir kitas Sąjungos finansuojamas programas, ypač atsižvelgiant į pareiškėjo finansinę būklę ir pragyvenimo išlaidas darbo vietoje; atkreipia dėmesį į tai, kad stažuotėlių su Europos solidarumo korpusu galimybės nėra pakankamai išnaudojamos, palyginti su savanoriška veikla, ir ragina Komisiją pirmenybę teikti stažuotėms, o ne darbo vietoms pagal programos profesinę dalį;

10. pabrėžia, kad, remiantis Eurostato duomenimis, 2020 m. pradžioje jaunimo nedarbo lygis Sąjungoje buvo 14,9 proc. ir kad neišvengiamas COVID-19 protrūkio socialinis poveikis smarkiai paveiks Sąjungos darbo rinką ir sukels rimtesnius už 2008 m. finansinės krizės padarinius; todėl, siekiant geriau remti jaunimo integracijos į darbo rinką priemones, ragina Komisiją įvertinti Jaunimo garantijų iniciatyvą, kad ji taptų tinkamai finansuojama nuolatine priemone; pabrėžia COVID-19 pandemijos sukeltus pokyčius darbo, stažuotėlių ir įgūdžių srityje bei ragina atitinkamai pakeisti šioje srityje taikomą praktiką;
11. pabrėžia, kad reikia užtikrinti lyčių pusiausvyrą verslo įmonėse ar įstaigose renkantis stažuotojus, ir atkreipia dėmesį, kad pageidautina siekti įvairovės; ragina įdarbinimo procedūrų metu vengti galimo šališko profiliavimo.

INFORMACIJA APIE PRIĖMIMĄ NUOMONĘ TEIKIANČIAME KOMITETE

Priėmimo data	27.10.2020
Galutinio balsavimo rezultatai	+ : 23 - : 2 0 : 3
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	Isabella Adinolfi, Christine Anderson, Andrea Bocskor, Vlad-Marius Botoș, Ilana Cicurel, Gilbert Collard, Gianantonio Da Re, Laurence Farreng, Tomasz Frankowski, Romeo Franz, Hannes Heide, Irena Joveva, Petra Kammerevert, Niyazi Kizilyürek, Predrag Fred Matić, Dace Melbārde, Victor Negrescu, Niklas Nienaaß, Peter Pollák, Marcos Ros Sempere, Domènec Ruiz Devesa, Andrey Slabakov, Massimiliano Smeriglio, Sabine Verheyen, Salima Yenbou, Theodoros Zagorakis, Milan Zver
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai	Pernando Barrena Arza

GALUTINIS VARDINIS BALSAVIMAS NUOMONĘ TEIKIANČIAME KOMITETE

23	+
PPE	Andrea Bocskor, Tomasz Frankowski, Peter Pollák, Sabine Verheyen, Theodoros Zagorakis, Milan Zver
S&D	Hannes Heide, Petra Kammerevert, Predrag Fred Matić, Victor Negrescu, Marcos Ros Sempere, Domènec Ruiz Devesa, Massimiliano Smeriglio
RENEW	Vlad-Marius Botoș, Ilana Cicurel, Laurence Farreng, Irena Joveva
VERTS/ALE	Romeo Franz, Niklas Nienaß, Salima Yenbou
GUE/NGL	Pernando Barrena Arza, Niyazi Kizilyürek
NI	Isabella Adinolfi

2	-
ID	Christine Anderson, Gianantonio Da Re

3	0
ID	Gilbert Collard
ECR	Dace Melbārde, Andrey Slabakov

Sutartiniai ženklai:

+ : už

- : prieš

0 : susilaikė

INFORMACIJA APIE PRIĖMIMĄ ATSAKINGAME KOMITETE

Priėmimo data	8.5.2023
Galutinio balsavimo rezultatai	+ : 36 - : 3 0 : 4
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	João Albuquerque, Dominique Bilde, Gabriele Bischoff, Vilija Blinkevičiūtė, Milan Brglez, Jordi Cañas, David Casa, Leila Chaibi, Margarita de la Pisa Carrión, Jarosław Duda, Loucas Fourlas, Cindy Franssen, Helmut Geuking, Elisabetta Gualmini, Alicia Homs Ginel, Agnes Jongerius, Radan Kanev, Ādām Kósa, Katrin Langensiepen, Miriam Lexmann, Elena Lizzi, Sara Matthieu, Jörg Meuthen, Max Orville, Dragoş Pîslaru, Dennis Radtke, Elżbieta Rafalska, Daniela Rondinelli, Mounir Satouri, Monica Semedo, Romana Tomc, Nikolaj Villumsen, Tomáš Zdechovský
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai	Alex Agius Saliba, Abir Al-Sahlani, Rosa D'Amato, Lina Gálvez Muñoz, José Gusmão, Pierre Larrouturou, Eugenia Rodríguez Palop, Marie-Pierre Vedrenne
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai (209 straipsnio 7 dalis)	Isabel García Muñoz, Marcos Ros Sempere

GALUTINIS VARDINIS BALSAVIMAS ATSAKINGAME KOMITETE

36	+
NI	Ádám Kósa
PPE	David Casa, Jarosław Duda, Loucas Fourlas, Cindy Franssen, Helmut Geuking, Miriam Lexmann, Dennis Radtke, Romana Tomc, Tomáš Zdechovský
Renew	Jordi Cañas, Max Orville, Dragoș Pîslaru, Monica Semedo, Marie-Pierre Vedrenne
S&D	Alex Agius Saliba, João Albuquerque, Gabriele Bischoff, Vilija Blinkevičiūtė, Milan Brglez, Lina Gálvez Muñoz, Isabel García Muñoz, Elisabetta Gualmini, Alicia Homs Ginel, Agnes Jongerius, Pierre Larrourou, Daniela Rondinelli, Marcos Ros Sempere
The Left	Leila Chaibi, José Gusmão, Eugenia Rodríguez Palop, Nikolaj Villumsen
Verts/ALE	Rosa D'Amato, Katrin Langensiepen, Sara Matthieu, Mounir Satouri

3	-
ID	Dominique Bilde
PPE	Radan Kanev
Renew	Abir Al-Sahlani

4	0
ECR	Margarita de la Pisa Carrión, Elżbieta Rafalska
ID	Elena Lizzi
NI	Jörg Meuthen

Sutartiniai ženklai:

+ : už

- : prieš

0 : susilaikė